

Redacțiunea, Administrațiunea
 și Tipografia:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Articolele neînscrise nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Lucrările mai primite în Viena
 R. Moos, Hadsenstein & Vogler (Otto
 Haas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
 Duker, A. Oppelk, J. Donnerberg; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, K.
 Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Dubs; în Hamburg: A. Sinner.
 Prețurile inserțiilor: o serie
 rând pe o coloană 8 cr. și
 10 cr. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o
 serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI

„Gazeta“ este în fiș-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria.
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov.
 a administrațiune, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 214.

Brașov, Luni-Marti, 28 Septembrie (10 Octombrie)

1893.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Octombrie 1893 st. v.

se deschide nou abonament,
 la care invităm pe toți amicii și
 prietenii noștri.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
 pe șase luni 6 fl.
 pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
 pe șase luni 20 „
 pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data
 de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
 pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 8 franci
 pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
 prin mandate postale.

Administrațiunea
 „Gazetei Transilvaniei“.

Cestiunea naționalităților în dieta unghurească.

Precum am prevădută, s'a inci-
 dentat în dieta unghurească, din inci-
 dentul răspunsurilor prealalte dela
 Boroș-Sebiș, o discuțiune mare asu-
 pra cestiunii naționalităților și în
 specialul asupra cestiunii române.

Se'nțelege de sine, că ceea ce
 s'a vorbit și se va mai vorbi în
 camera unghurească despre naționali-
 tăți și despre politica, ce voiesce să
 urmărească guvernul față cu ele
 în viitor, ne interesază în așa mē-
 sură, încât ne-am decis a publica
 în totă estensiunea lor desbaterile
 din dieta privitoare la această cestiune.

A făcut enunțiațiune foarte im-
 portante ministrul președinte We-
 kerle și ministrul de interne Hiero-
 nyimi despre politica și intențiu-
 nile guvernului față cu naționalită-
 țile. Ministrul Hieronymi s'a ocupat
 în deosebi mult cu Românii, des-
 fășurând un program complet
 privitor la rezolvarea cestiunii ro-
 mâne.

Idea conducătoare, care formeză
 firul roșu al enunțiarilor miniș-
 trilor, este că masa cea mare a
 poporului român, „care e inteli-
 gent, muncitor, blând și ușor
 de guvernat“, trebuie scosă de sub
 hăturința agitatorilor și de aceea
 aceștia trebuiesc să fiă combătuți
 cu totă asprimea legii.

Pentru ajungerea acestui scop
 ministrul Hieronymi propune trei
 remedii capitale: întâiu să i se dea
 ocaziune inteligenței române de a-și
 câștiga aici pâinea, ca să nu fiă si-
 lită a trece în România pentru a-și
 asigura existența; alu doilea să se
 îmbunătățească starea materială a
 proțimeii române și a învățătorilor,
 nisuiindu ca să fiă crescuți în spirit

patriotic și să devină „apostoli ai
 ideii de stat maghiar“; alu treilea
 să se îmbunătățească administrația
 în ținuturile locuite de naționalități,
 pentru-că nimic nu mână pe po-
 por mai ușor în brațele agitatori-
 lor, ca decât plângerile lui nu în-
 timpină dreptate și leuire grabnică
 la autorități.

Ministrul pretinde mai departe
 dela societatea maghiară, ca să-și
 eserceze „influența ei contopitoare“,
 devenind mai puțin exclusivă ca
 până acuma.

În fine condamnă d-lu Hiero-
 nyimi programul nostru național
 dela 1881 în totalitatea sa dîcîndu,
 că cu cei, cari stau pe basa lui, nu
 se vor putea întîlni nici odată, căci
 ei, Ungurii, stau pe o *basă cu totu*
alta; ei ceru recunoscerea necondi-
 ționată a ideii de stat maghiar.

Intręga pressă unghurească, fără
 deosebire de partid, face elogiuri
 d-lui Hieronymi pentru discursul
 program, ce l'a rostit.

Noi nu ne putem pronunța
 asupra acestui însemnat discurs,
 până ce nu-l vom pute comunica
 în întregul său cetitorilor noștri
 și ne mărginim pentru a-l lăsa
 să urmeze raportul despre desbaterile
 dietei:

In ședința de Joi a dietei unghurești
 s'a începută faimosa desbatere în afacerea
 răspunsurilor prealalte dela Boroș-Sebiș
 și Güns.

Cetindu-se mai întieiu petiția clubului
 central alu independenților din Budapesta,
 în afacerea răspunsului dela Boroș-Sebiș,
 raportorul Bela Horváth, după ce cetesce
 textul răspunsurilor prealalte către Epis-
 copul Pavel și Meșianu, dîcî: „E foarte
 greu a conchide din aceste cuvinte ale
 regelui, că aici ar pute fi vorba de o enun-
 țiațiune anticonstituțională. Cum-că Maie-
 statea Sa a condamnat demonstrațiunile de
 stradă, nu trebuie motivată, căci toți suntem
 de părere, că această manifestațiune de
 stradă e periculoasă.“ După ce dîcî nu
 este nici un motiv obiectiv, care ar
 justifica cererea de a trage la răspun-
 dere pe guvern pentru acele răspun-
 suri, raportorul propune de a depune
 petiția din vorbă, după desbateri,
 în archiva dietei.

Nicolae Bartha: Mai nainte d-lu
 raportor a cetit acele răspunsi, pe cari
 le-a dat Maiestatea Sa în Boroș-Sebiș
 deputațiunilor clerului greco-catolic și
 greco-oriental. Mă rețin așa-dără dela
 repetarea acestora. În amândouă răspun-
 surile se țintesce lămurit la acele agitații,
 cari se manifestă în timpul din urmă,
 în mod neînfrănat: în bisericile române,
 în societatea română și mai ales în
 pressa română. Răspunsul regesc face
 un binevoitor apel, în interesul scutirii
 păcii dintre naționalități. Așa-dără
 ascuțitul cunoscutei agitații române,
 atacul și calumnia acesteia, nu este
 îndreptată contra vre-unei naționalități,
 ci directă contra națiunii maghiare.
 Dacă răspunsul regesc, țintind la
 aceste agitații, totuși doresce a
 accentua numai pacea dintre naționali-
 tăți, atunci răspunsul regesc de-
 gradază națiunea maghiară la naționalitate.

Tote păturile națiunii maghiare iau
 durere cunoscută despre această, și e
 noroc, că în tenoarea constituției
 noastre, gu-

vernul este dator cu răspuns pentru
 cuvintele și faptele Coronei, căci
 altfel fiind, s'ar sgdui acea alipire
 sinceră și cinstită, care o nutrește
 fără-care Maghiar față de corună,
 și acesta nu numai din fidelitate
 obligătoare, ci și pentru convingerea
 neolătinată, că tocmai așa Ungaria
 are lipsă de dinastia Habsburgică,
 precum dinastia Habsburgică are
 lipsă de noi. (Așa! așa! în stânga).
 Dacă dără în vorbirea mea se
 cuprinde acușațiune, acesta privesce
 exclusiv pe guvern.

Insemnătatea și ponderositatea
 espreșiunii vătămătoare, după
 credința mea, numai așa se poate
 judeca, decât vom lua puțin la
 examinare natura cestiunii române.
 (S'auđim! S'auđim!) Nici una
 dintre cestiunile politice nu este a
 cărei înțelegere și tratare, să fiă
 așa de grea, ca cestiunea de naționali-
 tate, fiind-că aici trebuie să ne
 tragem sēmă cu alipirea către
 limba maternă, cu tradițiunile
 trecutului, cu credința în viitor și
 cu puterea iubirii de rassă. Așa
 dără trebuie să aruncăm în
 cumpănă astfel de factori, cari
 răsar din lumea spirituală a
 poporului, așa dără cari foarte
 greu se pot măsura cu cumpănă
 judecării sănătoșe. În cestiunea
 acesta se conglomerază o intręga
 mulțime de sentimente, de dorințe
 și de suferințe, și o încercă, fiind-
 că atrag în ea momente justiciare,
 administrative, de guvernare și
 economice. Dără dacă vom separa
 de fondul cestiunii toate elementele,
 cari nu se țin de ea, atunci
 vedem, că cestiunea română se
 ivesce în patria noastră, ca o
 aparițiune socială și politică.

S'a întemplat, On. dietă, ceea ce
 n'ar fi fost iertat să se întemple
 pe lângă o guvernare și educațiune
 înțeleptă, că adevă în cei din urmă
 trei-deci de ani, s'a format în
 ințea ochilor noștri o *societate
 română*. Sub scutul guvernelor și
 alu legilor, ei (Românii) și-au
 creat viață biserică, școlastică,
 economică, culturală deosebită.
 Pe toate ramurile activității
 publice ei au apăsatu caracterul
 de rassă: balu românesc, kulturegy-
 let românesc, reuniune de cântări
 române, institutu de bani române,
 istoria românească.

Coloman Thaly: Și colorii românești
 pe stindarde.

Nicolae Bartha: Colorii românești;
 și într'acestea ei compută cu mare
 băgare de sēmă, că în organismul
 statului maghiar, căți funcționari
 români sunt aplicați, și în armată
 căți ofițeri români s'ervescu? În
 această isolare de rassă, ei nu mai
 țin sēmă, decât de acele ramificații
 ale vieții publice maghiare, cari se
 pot aduce în imediată atingere cu
 rassa lor; însă ei nu iau absolut
 nici o cunoscută despre sciința,
 arta, dezvoltarea literaturii
 maghiare (Așa e! Așa e! în stânga
 estemă), ci ei între ei nutrescu în
 sufletele lor cea mai desfrăoată
 ură față de totu ce e maghiar
 (Așa e! Așa e! în stânga estemă).
 Pentru a înțelegi gradul acestei
 ure voui aduce o singură faptă
 înainte On. diete, care s'a publicat
 de curend și într'o foia de 4.
 În comuna Săcalul de Cămpia din
 comit. Turda-Arieș a murit nevasta
 unui Maghiar, cu numele Vas Károly.
 Femeia de origine era Română,
 dără pe lângă bărbatul ei s'a
 maghiarisat; ea însă și-a păstrat
 religia gr. or. Bărbatul așa-dără,
 voi să-și imormenteze femeia după
 ritul gr. orient. După-ce cociugul
 a fost asupt, bărbatul voi să pună
 crucea pe

morment, când preotul gr. or. observă,
 că inscripția de pe cruce este
 maghiară. El, într'unu mod
 neoviniicios unui creștin, a
 isbunit în amenințări și a oprit
 hotărît de-a se pune în cimiterul
 valah cu cruce sau inscripția
 maghiară. Bărbatul maghiar a
 făcut repetite încercări, să
 liniștescă pe preot, dără nu i-a
 succed. Atunci el a recurs la
 fisolgăbirul, care numai cu
 forța brachială a putut liniși
 pe preot și a pune crucea. Ei
 așadără ne urăsc și dincolo și
 dincoace de morment. (Adevărat!
 Așa e! în stânga). Ei n'au cu
 noi nici măcar unu singur
 sentiment comun; alta este
 suferința lor, alte bucuriile și
 alta credința în viitor (Adevărat!
 Așa e! în stânga.) Astfel e în
 părțile ardelenne societatea
 română: cu astfel de concepte,
 cu astfel de isolare. Și eu
 vedu în acesta o aparițiune
 foarte îngrijitoare, pentru-că
 dela societatea împărțită în
 teritorii de rassă—dără noi nu
 vom fi trei — până la dăr-
 marea unității politice a
 patriei noastre, este numai un
 pas. Și politicește ei nici n'au
 altu scop, decât dăr-
 marea acestei unități. În
 nisuița acesta a lor le stă în
 cale corună maghiară — ei,
 dără ei merg la împăratul
 austriac (Mișcare în stânga
 estemă); le stă în cale
 legislativa maghiară — ei,
 dără ei nu se înfășeaza
 aici, ci merg înainte
 forului opinii publice
 europene; în calea lor stă
 întregu organismul
 guvernării maghiare — ei,
 dără ei calumniează peste
 măsură totă ramificația
 acestei guvernări, așa că d. e.
 în „Replica“, ce s'a răspândit
 prin multe mii de mână,
 se susține despre
 justiția maghiară, că
 juđii maghiari, cu ocazia
 comasațiunilor, iau cu
 deoile și sutele
 jugherele de pământ
 dela țărani români și-lu
 dau nobililor maghiari
 scăpătați (Mișcare în
 stânga estemă) Să mai
 adaugem la aceasta,
 că ei își fac oerouri
 electorale în ținuturile
 române, facu alegeri
 sistematice și adunandu-
 se în Sibiu, se
 presentă ca o dietă
 cu organismu regulat,
 aduc hotăriri politice,
 pe cari le recunosc de
 obligatore (Adevărat!
 Așa e! în stânga
 estemă). O astfel de
 hotărire, și încă cea
 mai însemnată, este
pasivitatea, pe care o
 susțin de două
 decenii și care în
 esența ei nu este
 altceva, decât
*negarea pe față a
 legilor existente*
 (Vii aproari în
 stânga estemă) Se
 mai considerăm
 apoi, că ei
 pretind corp
 de funcționari
 deosebitu,
 universitate
 română deosebită
 pe cheltuiala
 statului maghiar,
 că ei nu
 recunosc nici
 una dintre
 legile noastre
 referitoare la
 uniune, pe
 motivul, că
 Românii n'au
 luat parte la
 aducerea
 acestor legi.
 Din potrivă
 însă, ei țin de
 obligatore
 decisiunile
 adunării
 populare
 române,
 ținută în
 Maiu 1848
 la Blăși, și pe
 basa
 acelor
 hotăriri
 pretind
 autonomia
 Ardealului,
 și în
 ceroul
 acestei
 autonomii,
 organizarea
 națiunii
 române.

Dacă toate acestea le luăm în
 considerare, e imposibil a
 nega, că aici stăm față în
 față cu tendințe
 distrugătoare de stat
 (Adevărat! Așa este! în
 stânga estemă). Ei voesc
 a forma o națiune
 română, pe lângă
 națiunea maghiară; a
 face din Ungaria,
 politicește unitară,
 unu stat federativ.
 În astfel de
 împrejurări a
 dîce din locu
 cel mai înalt,
 cel mai normativ,
 că între
 naționalități
 decurge
 lupta și prin
 acesta a pune și
 pe națiunea
 maghiară între
 naționalități, a-o
 presenta astfel,
 ca și când
 națiunea
 maghiară ar sta
 în raport de
 coordonațiune
 cu naționalitățile
 locuitoare în
 patria — este
 nu numai

o greșelă politică, ci și o nedreptate (Adevărat! Așa este! Aprobări vii în stânga extremă).

O greșelă politică, fiindcă prin enunțarea acesteia Coróna încurajează agitația română, ca să continue calea mai departe. (Strigări în stânga extremă: Regretabil!) O încurajează, ca rassa română să nișească a deveni individualitate de drept public; ca asemenea națiunii maghiare, să se constituie pe teritoriul acesta, ca națiune. Ți se dă această se întâmplă, atunci în Ungaria se gduie echilibrul politic; decât din organismul administrativ și de guvernare al Ungariei se rupă 1000 de kilometri pătrați și 200,000 locuitori, atunci greutatea de putere a Ungariei se clatină și va fi scosă din legăturile și ordinea de drept de 1000 de ani. Și ar fi mare greșelă a crede, că cu totă această destrămare politică, ar fi în stare a se păși sferile de putere cu armata și unitatea ei, fiindcă armata noastră nu este încheată în organismul vieții noastre naționale; ea așa-dără n'are decât influență dinastică, fiindcă îi lipsește căldura și puterea de încheiere a organismului spiritului național (Vii aprobări în stânga extremă). În momentul, în care se formează o națiune română în limitele autonomiei Ardealului: este numai cestiune de timp, când Ardealul se va rupe totalu dela Ungaria — avându în vedere apropierea României și natura agitațiunii, ce decurge acolo.

În astfel de stare a pune pe-unu nivelu, — tocmai prin cuvintele regelui — pe-o rassa, care reprezintă unu elementu ce constituie și susține o națiune, cu o altă rassa, care reprezintă unu elementu distrugătoru de stat, — într'adevăr este o proastă greșelă politică. Dér nu este numai o greșelă, ci și o nedreptate. (Adevărat! Așa este! în stânga extremă). Nu întâmplarea, ci istoria lumii a botezat pământul acesta de „Ungaria“, și decât d-lu ministru președinte, cu provocare la legi, voiesc să apere în comisiunea petițiilor conceptul coordinațiunii: atunci d-lu ministru președinte a învățat modul de discuție și adevărurile sale dela dușmanii noștri. Când stănu față în față cu tendințe distrugătoare de stat, atunci problema ministrului-președinte nu este de-a se acapara de literile câtorva paragrafi rêu redactați. (Adevărat! Așa este! în stânga extremă). De altminteze acei paragrafi se referesc mai alesu la îndreptățirea individuală, fiindcă luată în înțelesu de drept public: *pământulu acesta este proprietatea Maghiarilor* (Așa e! la stânga extremă). Pământulu acesta l'au cucerit Maghiarii și astfel, pe baza dreptului cuceririi, a devenit al lor. (Așa este! în stânga extremă). Ori-ce formațiune, ori-ce lege, Maghiarii au adus-o aici. (Adevărat! Așa este! în stânga extremă). Statulu de pe acestu pământu l'au făcutu înșiși Maghiarii, și bine șcim, că înainte de venirea Maghiarilor aici, pământulu acesta a resistat cu obstinație ori cărori încercări de formațiune de stat. Pământulu acesta este așa dără al nostru. Maghiarii au luat parte în luptele lui, Maghiarii au murit morțe de martiri pentru libertatea lui și Maghiarii au fost și aceia, pe cari forța i-a tirat în robia grea. Noi am sigilat drepturile noastre la acestu pământu cu iubirea și suferințele noastre de-o mie de ani. Totu, ce vedem aici, totu pe ce suntem noi mândri, totu la ce ne putem provoca cu gloriă, este opera geniului maghiar. Are și Românilu aici reminiscențe individuale, dér amintiri naționale, suferințe naționale, instituții naționale și bucurii naționale, n'are decât națiunea maghiară. (Aprobări furtunoase în stânga extremă) Noi singuri suntem atâți cătu naționalități la oaltă; în avere suntem mai avuți, intelectualmente mai tari, în literatură mai dezvoltăți, decât tôte naționalități la oaltă. Aceasta este ceea ce dă Maghiarilor supremația socială, politică, economică și culturală asupra naționalităților. Cine nu vede acesta, acela nu este vrednic de a conduce guvernarea Ungariei. Tocmai pentru acesta, On. dieta, am onore a șterne, în numele meu și alu acelei

partide la care aparțin, următorul proiectu de rezoluțiune:

„În viața patriei noastre rassa maghiară stă peste celelalte rasse, ca alcătuitoare de stat și ca factoru constringent. Acestu faptu istoricu a trasu hotările politice între conceptulu națiunii maghiare și între conceptulu naționalităților. Între limitele acestor hotare, fiindu ordinea de drept a statulu basată pe libertatea individuală și pe egalitatea de dreptu a cetățenilor, ér nu pe privilegiile din evulu mediu ale rasselor: principiulu unității de stat n'a fostu nicu odată atinsu în luptele părerilor, fiindcă fiă-care convingere aici și-a căutat și și-a aflatu taria, ce s'a opus periculu, care amenința baza patriei și a tronulu. Acum însu esperiamu cu regretu, că noua agitațiune română, nesfărimându-și capulu cu interesele patriei și ale tronulu și cu liniștea cetățenilor români patriotici, în locu de tendințe pentru reforme interne, atacă în modu teroristicu constituția, întrégă ordinea noastră de drept și de odată condițiunile de existență ale statulu maghiar și este organizată, condusă, disciplinată în secretu astfel, și provădu cu mijloce materiale, ca și când întréga mișcare ar forma parte constitutivă din pregătirile militare ale unui statu strișu. Cu tôte acestea guvernulu maghiar a stătu coróni de-a da unu astfel de răspunsu deputațiilor bisericele greco-catolică și greco-orientală în Boroș-Sebiș, care prezintă națiunea maghiară dreptu o naționalitate egală cu celelalte naționalități: prin acesta a datu aripi acelor tendințe distrugătoare, după cari fiă-care rassa ar pute ave îndreptățire egală de limbă, politică și la teritoriu deosebitu în instituțiile publice ale Ungariei. Acestu faptu a guvernulu, opunându-se înțelesulu dreptulu nostru public și marilor interese ale liniștei și unității Ungariei: dieta se hotărăscă, de-a desaproba acestu procedură a guvernulu“. (Urméza mai multe iscălituri).

Albert Apponyi de asemenea dios, ca cele mai însemnate dintre enunțările Maj. Sale, sunt acelea, cari se cuprind în răspunsurile, ce le-a datu episcopilor români în Boroș-Sebiș ér în Güns municipilor. Cu privire la enunțările din Boroș-Sebiș consimta înru tôte cu cele dios de Bartha. Răspunsulu regescu dela Boroș-Sebiș pune într'o falsă lumină natura cestiunii de naționalitate, când îndruméza la pacea dintre naționalități, pe când constituția maghiară nu recunoște naționalități, ca corporațiune de drept public, ci numai individi, cari aparțin diferitelor naționalități. Răspunsulu regescu, după vederile lui Apponyi, conține ideia federalismulu, ér nu ideia națională a unui statu unitar indisolubil.

Asupra enunțărilor din Güns nu vré să se estindă, căci cestiunea acesta va forma obiectulu unei debateri deosebite în cameră. Observă numai, că ele deși stau sub răspunderea guvernulu, totuși sunt de-o importanță politică cu multu mai mare, decât o simplă declarațiune a celor dela cărma statulu. Decu diu cauza acesta recomandă Coróni o adresă, alu cărei proiectu îl așterne spre debateră dietei.

Proiectulu de adresă alu lui Apponyi.

În introducere, proiectulu de adresă alu partidei naționale către Majestatea Sa accentuază, că decându Monarchulu a restabilitu constituția ungară, nicu-odată condițiile fundamentale ale autonomiei, constituției și desvoltării națiunii, nu au fostu mai asigurate, ca în cei 25 ani din urmă, că țera a progresat multu pe terenulu material și spiritual. Aceste rezultate sunt datorite înțelegerii dintre corónă și credincioasa națiune maghiară, este însu datorita noastră — dios adresa, — de-a veghia cu gelosie asupra acestei înțelegeri și a delatură totu, ce ar pute să fiă considerat, ca unu începutu alu neînțelegerilor și alu neîncrederei. Răspunsurile însu, ce le-a datu Majestatea Sa la Boroș-Sebiș și la Güns, nu putemu deci, decât să mulțumim, decât atențiunea prealaltă a Majestății vóstre se îndreptéza în măsură mare asupra acestor agitațiuni.

asemeni neînțelegeri s'ar fi făcutu deja. Încrederea credincioasei națiuni maghiare către Majestatea Sa e neclătită, dér se pare, că informațiun greșite încep a sgdui încrederea Majestății Vóstre către națiune. Majestatea Vóstră, ca rege constituționalu V'atî încreduți în espunerile consilierilor Vóstri responsabili, vedem însu din cuprinsulu enunțărilor Vóstre, că guvernulu Majestății Vóstre, nu V'a informatu corectu asupra stării națiunii și a acelor cestiuni, cari au fostu atinse în prealalte enunțări făcute la Boroș-Sebiș către deputațiunile clerulu gr. cat. și gr. or. de limba română, precum și enunțăriunile din Güns adresate către municipiile dincolo de Dunăre. Cea dintăiu enunțăriune se ocupă în deosebi cu agitațiile naționalităților, cea din urmă însu cu dispozițiunea generală a țării și cu raporturile noastre de dreptu publicu.

După acesta adresa urméza din cuvântu în cuvântu așa:

„Majestate! Agitațiile, cărora concetățenii noștri de limbă maghiară sunt espusi, merită pe deplin considerățiunea regescă și cuvintele Majestății Vóstre.

„Acești concetățeni ai noștri sunt în majoritate preponderantă fii credincioși ai patriei noastre și cetățeni respectători de legile statulu acestuia, care și în folosința limbei lor materne, le asiguréza tôte libertatea compatibilă cu unitatea statulu și cu caracterulu lui istoricu maghiar, și care îi consideră pe ei în tôte de egali cu cei ce se ținu de rassa maghiară. Și precum grația părintescă a Maj. Vóstre se estinde asupra tuturor, așa și noi privim la ei cu iubire frățescă, cu încrederea și cu voința resolută de a respecta tot-déuna drepturile lor garantate în lege și de a-i lega totu mai strinsu de patria acesta prin înflințarea binefăcătoare a tuturor instituțiilor de stat.

„Dér chiar pe acești concetățeni ai noștri trebuie să-i ferim de influința astor felu de agitațiun, cari răspundéza ideii, alu căroru scopu este, de-a relaxa unitatea națională și de stat, cari intrigéza în contra legilor noastre fundamentale, ba contra integrității țării: nu arareori proclamându desmembrarea dela patria maghiară și prin urmare și dela puterea regescă a Majestății Vóstre, câte-odată însu arătându-se cu o lealitate falsă și simulându o alipire față de Majestatea Vóstră, dér nu ca față de regele Ungariei, ci ca față de împăratulu Austriei, care tendință din urmă — chiar de am pute-o considera de sinceră — tocmai așa contradice datorinței unui cetățenu maghiar, cași cea dintăiu, ba încă e mai ofensătoare față cu Majestatea Vóstră, despre care presupun, că Majestatea Vóstră frângându-ve jurământulu de încoronare, ați fi apliceat a coopera la știrbirea integrității seú a independenței de stat a țării. Și agitațiunea nu se mărginesc între granițele țării, ci caută legături sociale în statele înrudite străine și prin răspândirea de scrieri cari prezintă stările noastre publice într'o lumină falsă, tindu de a resvréti opiniunea publică a Europei în contra guvernulu Ungariei și a Majestății vóstre, ca rege alu Ungariei. Nu putemu deci, decât să mulțumim, decât atențiunea prealaltă a Majestății vóstre se îndreptéza în măsură mare asupra acestor agitațiuni.

„Dér trebuie să ne exprimăm cu părere de rêu, că enunțăriunea aceea, pe care guvernulu Majestății Vóstre v'a sfătuit-o cu privire la acelea agitațiuni, dă privilegiu la interpelări false. Admonțiunea regescă se mărginesc adecă la aceea, ca pacea între naționalități să nu fiă conturbată, în vreme ce caracterulu special și punibilitatea agitațiilor de naționalitate nu consistă în conturbarea păcii între diferitele individualități de naționalitate. Acesta, chiaru decât obvine, este o aparițiune relativu subordinată, secundară; punibilitatea eminentă a acestei aparițiuni zace în denegarea unității națiunii maghiare și în resvrétierea în contra integrității statulu. Neînțelegeria se mai promovéza prin împrejurarea, că răspunsulu regescu prealaltu aduce așa numitul șovinismu maghiar într'o paralelă

cu agitațiunile de naționalitate și și pe acela îl condamnă în măsură egală, cu tôte că chiaru de s'ar aréta simptomele unui asemenea șovinismu, acelea ar avé de totu unu altu caracter, căci punibilitatea aceleia consistă în adevéru numai în conturbarea păcii dintre diferitele rasse. Paralela acesta estă pe deplin aptă de-a întoneca unitatea națională maghiară, ca ideia conducătoare și ca punctu de vedere principal, căci ea în locu de acesta (unitate) pune în prima linia înțelegeria pacnică a naționalităților. Din acesta ese la ivélă spiritulu federalismulu naționalităților, care stă în contradicție cu constituțiunea noastră și cu esența politice noastre naționale. Noi credem înțelepciunii Majestății vóstre, să judecări, ce influință pôte să exerciteze convocarea generală la lege și constituțiune, cuprinș în enunțăriunea prealaltă, după ce părțile anterioare ale enunțăriunii răspundéscu o astfel de întonecime asupra punctulu de vedere despre lege și constituțiune. În cestiunea de naționalitate.

„Intențiunea și voința Majestății vóstre nu pôte să fiă alta, decât conservarea și asigurarea integrității țării și a unității națiunii acesteia; deaceo însu consilierii Majestății Vóstre, — după cele dios mai sus — au proiectat facerea unei atar enunțăriuni, care nu exprimă intențiunea regescă prea înaltă, ba din contră dă privilegiu la o interpretare contrară: ne rugăm de Majestatea Vóstră, cu adencă supunere, de a ne liniști cu cuvântulu regescu și a pune capétu la ori-ce interpretare.

„Îngrijirile noastre se poténțéza încă, decât la enunțăriunea prealaltă, dată la B-Sebiș, adaugem răspunsulu, pe care V'atî îndurat a-lu da deputațiilor comitatelor, cari își aduceau omagie. Decu comparăm forma blândă, în care acolo se amintescu pericolele agitațiilor de naționalitate cu seria întrégă de admonțiuni și avertismente accentuate, cari s'au adresat națiunii maghiare deja în B-Sebiș și și mai multu în Güns, este imposibilu de a nu vedé, că Majestatea Vóstră ați primit informațiun greșite, ca și cum aici s'ar fi manifestat tendințe, cari periclitéza tronulu și monarhia, căroră trebuie să se opună întrégă gravitatea vocii regesci, o gravitate, pe care agitatori naționali, cu astă ocaziune, n'au avut-o de a o simți.“

Proiectulu de adresă espune mai departe, că îngrijirile Majestății Sale nu sunt motivate. Șoptele contrarilor independenței naționale maghiare sunt isvorulu, ce dă nascere neîncrederei, a căreia cauză pare a fi întărirea simțulu naționalu maghiar. Ei prezintă lucrulu așa, că ambiția de domnitoru a Maj. Sale ar fi vătămată și că credința Maghiarilor ar fi suspiciușă, pentru-că pietatea națiunii se estinde și asupra glorióselor amintiri a acelu trecut, în care era desbinare între națiune și corónă. Ei afirmă mai departe, că nișințele spiritulu naționalu întăritu, amenință legătura pactulu dela 1867, cu celelalte țeri ale M. Vóstre, făcută pe temelulu sancțiunii pragmatice. Din contră, chiar și curente cele mai extreme cu privire la dreptulu publicu, cari sunt contrari principiari ai pactulu dela 1867, voiesc a susține legătura creată de sancțiunea pragmatică, deși în altă formă (uviune personală). Decu noi (partida națională) punem temelulu pe susținerea bazei de drept publicu dela 1867 și împunem cu Maj. Vóstră suntem gata a face totu, spre a delătura periculu de-a se agdui acesta basă de drept publicu. Noi vedem însu acestu periculu mai cu seamă în ceea politică, ce-o urmărescu consilierii Maj. Vóstre de mai multu ani, și a căreia urmărire ve-o recomandă ei și acuma. Acestu politică, ignorând spiritulu pactulu, nu dămite, că acesta se pôte întregi, ci se ținu de litera lui numită ori ce pretensiune nouă națională, o sgduire a pactulu, și astfel nu esecută pactulu tocmai în acele părți, cari cuprincu garanțiile pentru autonomia de stat a Ungariei și pentru interesele naționale maghiare.

Proiectulu de adresă enumeră apoi postulatele cari, dios, se ținu de integritatea vieții naționale, la cari națiunea nu pôte renunța și a căroră împlinire nu se

volvă o sguoie a pactului dela 1867, oi din contră realizarea și asigurarea lui. Aceste sunt, ca tronul Maj. Sale să fi încunjugat de o curte maghiară, ca neatârarea statului ungar să se manifeste în arme în embleme la reprezentarea sa în afară, precum și în genere, ca inteligența maghiară, care servese în armată, să se împartășească de-o creștere maghiară, care să susțină spiritul național maghiar, și în fine, ca să se asigure oara-terul exclusiv național al armatei honvedilor.

Se plânge apoi, că situațiunea maghiarimei în urma legii militare s'a agravat în armată și că caracterul național al honvedilor a fost știrbit, ceea ce a făcut numai să se înmulțescă contrarii pactului. Reprezentanții politicei domnitoare au informat foarte fals pe Maj. Sa, când conștientele proprii lor politice le-au înfățișat Maj. Sale, ca lătare a unui spirit de răsturnare în sinul națiunii maghiare și când au cerut, ca Maj. Sa să apere baza de drept public existentă prin puterea evenimentului său. Acesta n'a fost de lipsă, ci e de lipsă, ca încrederea națiunii față de pactul să se întărească. Dér contrarii ei se nisuesc a-i răpi încrederea Maj. Sale prin aceea, că o acuză, că prin credințoasă ei păstrare a unor amintiri din trecut, ar veni în conflict cu ambiția de domnitor a Maj. Sale.

„Ambiția de domnitor a Maj. Vóstre ne este totu așa de sfântă, ca Maj. Vóstră. Ori ce vătămă a regelui maghiar, este o vătămă a națiunii maghiare... Dér această ambiția de Domnitor ar pute numai atunci să fi vătămă, decât s'ar înțempla aceea, ce pretind acuzatorii națiunii noastre, decât adică această națiune ar deveni necredințoasă tradițiilor ei, decât ar refusa meritul mulțumirea ei, ér gloriei cununa ei. Și atunci și Maj. Vóstră ați pute pierde încrederea în credința noastră mutată a acestei națiuni, căci atunci această națiune își va fi pierdut valoarea ei morală — atunci inima ei ar fi înveninată și caracterul ei stricat, și în momentul pericolului ea ar părăsi pe Maj. Vóstră, tocmai așa, cum s'ar fi lăpădată de amintirile ei sfinte.“

Mai departe se exprimă speranța, că le-a succedat a face să dispară din inima Maj. Sale ori ce temere. ...„Ori ce părere și curent politic, ce se manifestă în sinul națiunii maghiare, stă pe baza ordinii neolătite a sancțiunii pragmatice, a nedivulibilității unității statului ungar și a națiunii, a independenței și libertății ei constituționale. Escepțiune face numai opera fatală a agitatorilor naționali; dér în înțelegere cu Maj. Vóstră vom întâmpina intrigele, căci avem deplină încredere în majoritatea cea mare a concetățenilor de limbă nemaghiară.“

În fine s'asigură, că pe totu rotogolul pământului nu este tron, care să fi așezat pe o basă atât de tare a credinței și iubirei, ca tronul regelui maghiar, în patria maghiară. Se rogă deci de Maj. Sa să împartășească națiunea de încrederea sa necondiționată și să risipească, cu evenimentul său regal, acele temeri, cărora le-au dat expresiune.

Urmăz discursului ministrului președinte Wekerle.

SCRILE ȚILEI.

— 27 Septemvre.

Căsătoria civilă. „N. fr. Presse“ primese din Roma o telegramă, în care se dice, că în Vatican se vorbește mult de o scrisoare, ce-a adresat-o monarohului nostru Papei, în care își exprimă regretul, că în afacerea căsătoriei civile nu s'a putut ajunge la o înțelegere, — dér, ca monarohul constituțional, nu se poate opune voinței populului. — De altă parte „N. W. Tagblatt“ dice, că aprobarea prealabilă a proiectului, din partea Majestății Sale, este asigurată.

—x—

Le scoțu ochii. „Magyar Hirlap“ dela 7 Octomvre se ocupă la loc de frunte cu invitatele noastre de credit și de economii. Însă cu numele, locu unde se află și

capitalele de cari dispun 22 bănci române. Fôia ungerescă află, că aceste bănci sunt un pericol pentru „națiunea aloăuitore și susținătoare de stat“. La sfârșit provoacă pe factorii competenți, ca să urmărească cu atențiune „abusurile“ de natură politică, se'nțelege, ce se fac cu ajutorul banilor dela aceste institute.

—x—

Mitropolia din Agram de trei ani stă veduivă. Înainte de trei ani a murit cardinalul Mihalovics, care timp îndelungat a stat în fruntea acestei diecese croate, lucrând contra intereselor naționale ale credințoșilor să-i; Croații nici nu-l considerau de Arohieru al lor, și când cardinalul trecea cu trăsura pe lângă ei, în loc să-l salute, scuipau după densusul. Guvernul a propus de atunci la scaunul vacant pe mai mulți bărbați adicți a săi și respective reprezentanți ai ideii de stat, fără însă să fi a acceptat de Curia romană. Foile maghiare sunt foarte indignate asupra acestui amestec al Curiei în afacerile interne ale Ungariei, amestec, care „mână apa pe mura naționalităților“ și atribuesc aceste, influinței mari, ce o are episcopul dela Djacovar, *Strossmayer*, asupra cardinalului *Rampolla*. Acuma se vorbește de o nouă candidare a guvernului. Că fi-va acesta încoronat de succes, atâră dela persôna candidatului, care până acuma încă nu e cunoscută.

—x—

Cursuri pentru învățarea limbii maghiare. „Magyar Egyesület“ din Budapesta a înființat mai multe cursuri pentru învățarea limbii maghiare. În apelul adresat de societatea acesta, se dice și următoarele: „Comunitatea limbii este, care mai ales contopese pe cetățenii patriei într'un corp național. Numai acela, care posedă și dulcea noastră limbă maghiară, poate să devină factor politic al patriei acesteia și membru egal îndreptățit și folositor al societății maghiare... *Ună parasită streină rămâne între noi acela, care avându ocaziune, nu învață limba maghiară*... Unde mai există în lume un șovinism mai nerușinat, ca acesta?..“

—x—

Răsplata trădării. Este cunoscută cetitorilor noștri, că studenții maghiari isprăvind cu argumentele (?) lor, n'au mai putut scrie nimica în contra „Replicii“ studenților români basată pe date oficiale. A venit procurorul *Jeszenszky* cu argumente mai tari, decât ale studenților. Resultatul este cunoscut: cel mai harnic dintre studenții români, *Aurel C. Popovici*, a fost condamnat la 4 ani închisore de stat. Ca însă „Replică“ totuși să nu rămână fără răspuns, reneatul *Moldovan Gergucz* dela Clușiu, a fost pus la cale o protestațiune, la care și-a aflat doi studenți români (?), cari au subscris-o. Unul era fiul lui propriu, care nesciind nici o borbă românească, a avut obrazul a protesta în numele Românilor în contra „Replicii“. ér celalalt viteză a fost un anumit *Bodiu Mihály*. Despre acesta e vorba acum. D-lu Bodiu, a fost răsplătit pentru trădarea de neam cu un post de profesor la gimnaziul de stat din *Losoncz*. Numai atâta le-a trebuit „teroriștii lor“ valahi — dice „*Budapesti Hirlap*“ — acuma au început să „prigonescă“ pe d-lu Bodiu și l'au arătat la comanda militară, că Bodiu a fost huiduit și batjocurit și fiind locotenent în rezervă, nu a cerut satisfacți cu arma. Ei bine, comanda a luat la pertractare arătarea și pe baza acesta, dér mai ales pe baza unor puncte din protestul amintit, subscris și de el, în cari atacă guvernul austriac dela 1848 și armata, i-au luat oinștea de locotenent și l'au degradat la infanterist. „*Budapesti Hirlap*“ este foc și pară pentru această întâmplare. — Ei dér mai anul trecut, când la Arad doi Români au fost lipsiți de rangul de ofițer, fiindcă un gazetar maghiar i-a batjocurit în fôia sa și n'au cerut satisfacți dela un nebun, — atunci foile maghiare băteau în palmi de bucuria. Ér acum se mânia foc, fiindcă un Român reneat, care laudă

pe *Kossuthiștii* dela 1848 și batjocuresc armata, — și capătă pedepsa meritată!..

—x—

Banul Croației la *Strossmayer*. Se telegrafiază din Agram, că acolo a produs neșpost de mare senzați scirea, că în călătoria sa prin Slavonia, banul Croației se va opri în Djacovar și va fi încuartirată la episcopul *Strossmayer*. De două săptămâni cercurile influente se ocupă cu acest plan. În opoziția croată se susține, că banul merge în misiune la *Strossmayer*.

—x—

Italia rășboinică. Foile din Paris, comunică de câteva zile sciri alarmante despre pregătirile rășboiu ale Italia. Fôia „*Paix*“ scrie: Din ce în ce iesă mai lămurit la ivelă, că Italia stă în față alternativei: *Sau bancrută totală, sau rășboiu!*

—x—

Svedia lângă tripla alianță. Din Bruxelles se telegrafiază, că regele Oscar al Svediei s'a obligat hotărît de-a se alătura la tripla alianță.

Afacerea din Săcalu.

Din câmpia, 5 Oct. n. 1893.

Stim. D-le Redactor! În comuna Săcalu de Câmpia s'a petrecut pe la sfârșitul lunei trecute un caz caracteristic, din care foile unguresc din Clușiu fac mare capitală, în scopul, veți Dóme, de-a arăta „ura de rasă“ și „netoleranța națională“ a Românului față de Maghiari. Se vedem așa-dără, în ce constă această „ură de rasă“ și „netoleranță națională“, ce cu atâta perfidiă îi se atribue poporului nostru din partea presei unguresc.

S'a întâmplat, că o Romăncă din sat, cu numele *Maria Popu*, murise. Cu ocazia înmormântării ei, un cumnat al rășoatei, care asemenea era Român, cu numele *Isidor Popu*, a dispus să i se facă o cruce de lemn, care să i se pună la mormânt. Măestrul însă fiind Maghiar, fără a mai întreba pe nimenea, a scris epitafiul pe cruce în limba maghiară. Omul, care comandă să se facă crucea pe spesele sale, era Român și astfel, lucru firesc, nici epitafiul n'a dorit să fi scris în altă limbă, decât în limba română. Sciindu-o acesta, preotul local *Mihail Ciudi*, cu ocazia înmormântării a sfătuit pe cei interesați în cauză, să nu grăbescă cu așezarea crucei la mormânt, ceea ce s'a și făcut. Înmormântarea s'a săvârșit, ér crucea cu epitafiul unguresc a rămas de-ocamdată acasă, în ograda rășoatei.

Unii dintre poporei chiar dela început își arătară indignarea lor, vedându pe cruce inscripția ungerescă, ér când crucea fu lăsată acasă, observă cu toții, că nume din pricina inscripției unguresc s'a făcut această, ceea ce produse o mulțumire generală în popor.

S'a întâmplat, că tocmai în ziua acesta venise în comună o comisiune compusă din fișpanul conte *Bethlen Geza*, vice-șpanul *Rediger*, fișgabirul *Betegh Miklos* și încă doi medici maghiari, cari făceau o inspecți în cauza măsurilor de precauțiune pentru coleră. Un Ungur țăfendar din comună cu numele *Csiky*, avisase pe membrii comisiunii despre cele întâmplate cu crucea. Fișpanul numai decăta a citat la sine pe preotul *Ciudi* și l'a întrebat, cum de-a „utezat“ să împedeze ridicarea crucei? Preotul, veți bine, a arătat, că rășoata a fost o Romăncă de legea greco-catolică, că omul care a comandat ridicarea crucei încă este un Român de legea greco-catolică, ér limba liturgică și oficială a tuturor acestora este limba românească; priu urmare și epitafiul crucei din cimiteru numai în limba românească poate să fi scris.

Tóte acestea n'au folosit nimic. Fișpanul a „dojenit“ aspru pe preotul român și n'a mai vrut să stea ce vorbă cu el; a chiamătu apoi pe jurații comu-

*) Observăm, că un fiu al fișpanului *Bethlen Geza* este astăzi deputat în dieta ungerescă. Ne aducem bine aminte, că la alegerea lui ca deputat a luat parte și părintele *Ciudi* dela Săcalu. Acum ce dice, părinte *Ciudi*, este

nal și li-a poruncit să așeze crucea la mormântu cu forța.

Porunca fișpanului s'a implinită. Jurații luară crucea și o duseră în cimiteru. Cu ei s'a dus și fișgabirul *Betegh Miklos*, care de fariseu, ce este, la intrarea în cimiteru, și-a luat pălăria de pe cap, pentru ca să arate, veți Dóme, cât de multu scie el respecta locurile sfinte. A păt'o însă fișgabirul ungeru, cu sfețenia lui ca și țiganul cu evangelia. Ajungându în cimiteru, a poruncit să vină acolo și fétul (crisnicul, paracliserul). Acesta a și venit; dér veți bine, el a venit în cimiteru cu pălăria pe cap, amesurat obiceiului. Vedându-l „sfântul“ de fișgabir, s'a cătrănit foarte, și-a uitat de locul sfântu în care se afla și a început a mi-l injura pe bietul fétu de căi „Isten!“ și sfinți unguresc, încătu n'ai găsi cocșu, care să-l înțere. A dat apoi aspră poruncă fétului, ca să păzescă de cruce, ca nu cumva să i se întâmple ceva, căci în casu contrar, un an de temniță va fi al lui.

Astfelu în cimiterul gr. cat. din Săcalu se află întâia cruce cu epitafiu ungeresc. Batjocuri de acestea încă n'a suferit până acuma nici un cimiteru român din părțile noastre.*)

Observă, că puținii Unguri, căți se află în Săcalu, își au cimiteriul lor ungeresc. Nici un amestec, nici un drept și nici o pretenți asupra cimiteriului român ei nu au, — cu tóte acestea eti-ți ce fac!

Casul acesta de volnică îl înregistrează și foile unguresc din Clușiu, dér îl falsifică și-l exploatează în favorul tendințelor lor perfide, punându-l sub titlul: „*Valahi turburatori*“ etc.

Étu cum sciu pașalele unguresc de prin comitate să respecte drepturile de autonomie ale bisericilor noastre!..

Unu Câmpeanu.

Concertul D-rei Brennerberg.

De trei zile se vorbește mult prin oraș de strălucitul concert de Joia trecută și pe mulți i-amă audiu exprimându-și părerea de rău, că deja în prețiu n'au mai putut găsi bilete pentru concert, fiind tóte vândute. Renumele, de care s'a bururat până acuma d-ra *Irena Brennerberg* era deja destul de frumos, și toți o și așteptau după merit. Concertul din urmă însă i-a întărit și încoronat acestu renume, convingându pe ori și cine, care a audiu-o, că are înainte sa o adevărată măestră în vioră. La prima pășire pe podiu, ea fu salutată printr'un tușu din partea orchestrei și prin șgomotose aplause ale publicului. Artista, cam emoționată, începă a executa „*Fantasia appassionata*“ de *Vieuxtemps*, cu care a dobădit un brillant efect. Nu putem aștepta mai mult dela ori și care artistă, decât ne oferă D-ra de *Brennerberg*. O piesă mai răpitore ca cealaltă, executată la culmea frumuseții, își fura întreaga atențiune. Ceva mai viu, mai fierc, ca: „*Elfentanz*“, de *Popper*, nu ne putem închipui, ér concertista ni-a scuit în adevăra electricu uimătoare predare a acestei piese. Ună asemenea efect l'amă simțit și în piesa „*Zigeunerweisen*“, de *Sarasate*, pe care artista a părăs-o și a înțeles-o pe deplin. Totodată avărăm plăcerea a audiu și o prea frumoasă romântă, compusă cu multu succesu de artista însăși. Publicul, care a luat parte în număr atăt de mare la concertul acesta interesant, și-a dovedit recunoștința sa, oferindu artistei brașovene cununi de lauri, buchete de flori și salutându-o cu șgomotose și nesfârșite aplause.

Brava noastră musicoarășenescă, cu dirigentul ei, d-lu *A. Brandner*, a spriginit din rășputer și, cum se vede, au întreaga inimă acestu rar concert, parte acompunându pe concertista, parte executându cu admirabila precisiune dou simfonii ale lui *Beethoven*.

mulțumita cu răsplata, ce și-se dá din partea celor, pe cari i-ai servit? — Red.

*) Locuitorul *Isidor Popu*, pe ale căruia cheltuieli s'a ridicat crucea, poate și are dreptul de-a cere să se schimbe inscripția ei. Acesta și trebuie să o facă — Red.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Octomvre 1893.

Table with exchange rates for various currencies like Banonote rom., Argintu român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesci, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Octomvre 1893.

Table with stock market prices for items like Renta ung. de auru, Renta de corone ung., Impr. oail. fer. ung., etc.

Curată reciprocitate. — Fără acționari.

Totul venitul revine celor asigurati.

Cel mai mare și bogat institut de bani din lume.

Fondul de asigurare 907 milioane franci.

The Mutual advertisement featuring a large diagonal logo and text: 'The Mutual societate de asigurare pe viață din New-York fundata 1843.' It includes details about life insurance and local agents in Brașov.

Concursu.

Devenind vacantu postul de subcomptabil la institutul de creditu și economii „Arieșana“, prin acesta se escrie concursu până la terminulu de 31 Octombrie st. n. a. c. Beneficiile împreunate cu acestu postu suntu: salaru anualu fl. 400, solvinđi in rate lunare anticipative, și dreptu la tantiema oficialiloru.

Doritorii de a dobandi acestu postu au a-și instrua cererile lor cu documentele necesare la scința de comptabilitate de banca, și a-le tramite la direccțiune până la terminulu sus indicatu; cele intrate după terminu nu se voru lua in considerare.

Noulu alesu numai după serviciulu de unu anu va fi confirmatu definitivu in postul sêu.

Turda, 7 Octombrie 1893 st. n. 249 1-1 Direcțiunea.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntu a se adresa subscrisei administrațiunii. In casulu publicării unui anuciun mai mult de odată se face scădementu, care cresce cu catu publicarea se face mai de multe-oru.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“

Brassó vármegye allspányától. Sz. 14994/1893.

Hirdetmény.

Brassó vármegye 1893 évi pótköltségvetése valamint 1894 évi költségvetési előirányzata az állandó választmány folyó hó 6-án tartott ülésében tárgyalatván 15 napi közzszemlére kit-nui határozatott.

Mi is azon megjegyzéssel hozatik köz tudomásra, miszerint ezen költségvetés illetve pótköltségvetés fenti határidő alatt a hivatalos órákban a vármegye számvevő-é gényél betekinthező.

Brassó 1893 Oktober 7 én.

Tompa Sándor. alispán.

Mersulu trenuriloru

pe liniile orientale ale căii ferate de statú r. u. valabilu din 1 Oct. 1893.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and rows for stations and train times. Includes a 'Nota' at the bottom regarding night train indicators.